

แผนการใช้ที่ดินตำบลละหาร อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

สถานีพัฒนาที่ดินยะลา

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลยะลา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ได้นำแนวคิดของ FAO และ UNEP มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืน ให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่นๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 และกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้าน กายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
กันยายน 2566

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-7
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2567	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-1
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดยะลา ปี 2549-2562	2-3
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	2-5
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ปี 2565	2-7
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ปี 2565	2-7
2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ปี 2565	2-9
3-1 สมบัติที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	3-3
5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	5-3
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	6-4
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567-2571	7-5
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)	7-7

สารบัญญรูป

รูปที่	หน้า
1-1 ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	2-1
2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ปี พ.ศ. 2549-2562	2-4
2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	2-6
3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	3-4
4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	4-3
4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	4-4
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	6-5
7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

(2) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมือง อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาเมืองให้มีความเจริญ โดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี ช่วงปี 2566-2570 เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของรูปแบบเศรษฐกิจ BCG

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ฯ

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร ฯ

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ฯ

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 ส่งเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน /สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

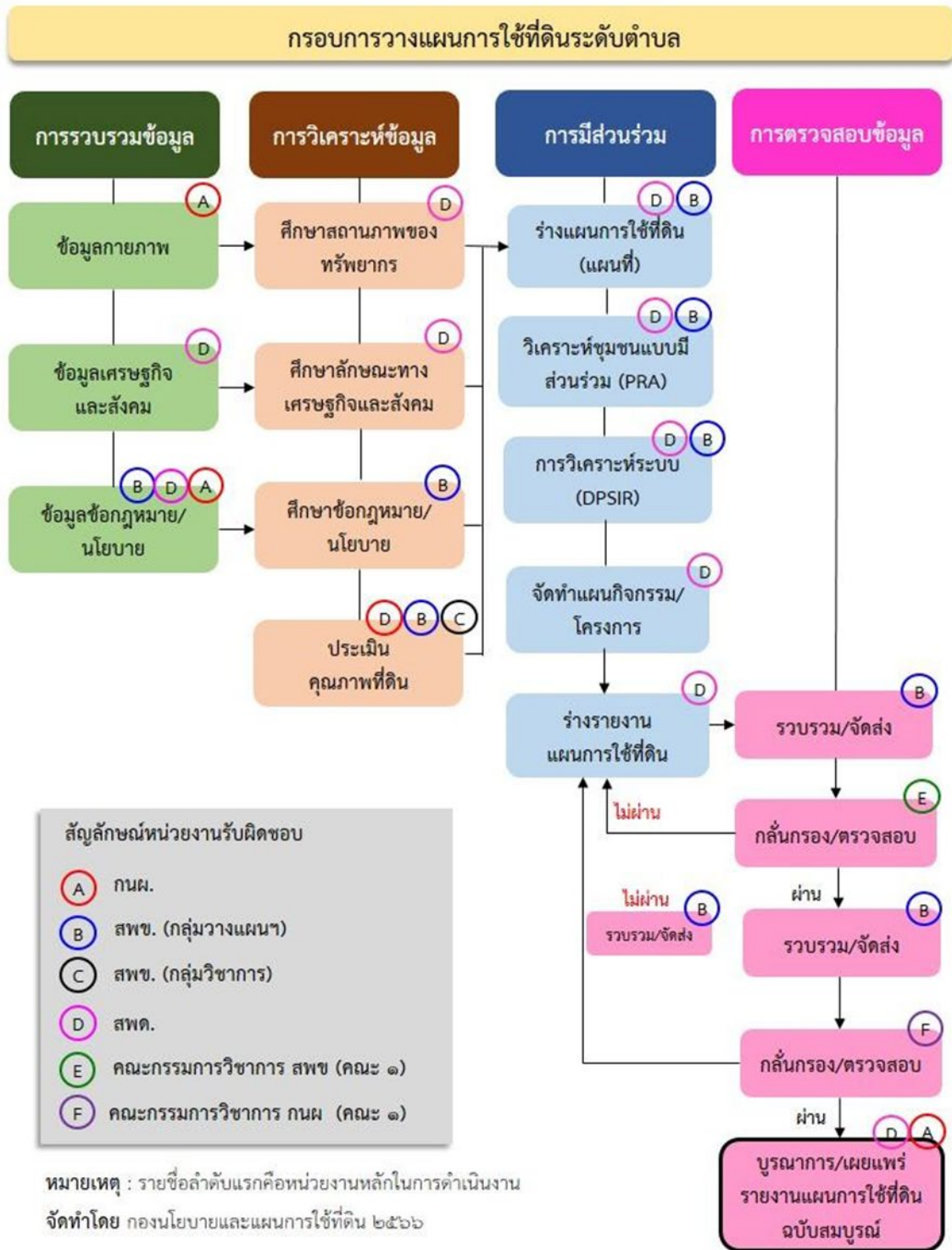
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

ตำบลน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม ก้าวทันวิชาการ บนฐานเศรษฐกิจพอเพียง (อบต.ยะรม, ม.ป.ป.)
(ที่มา <https://yarom.go.th>)

รูปที่ 1-1 ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

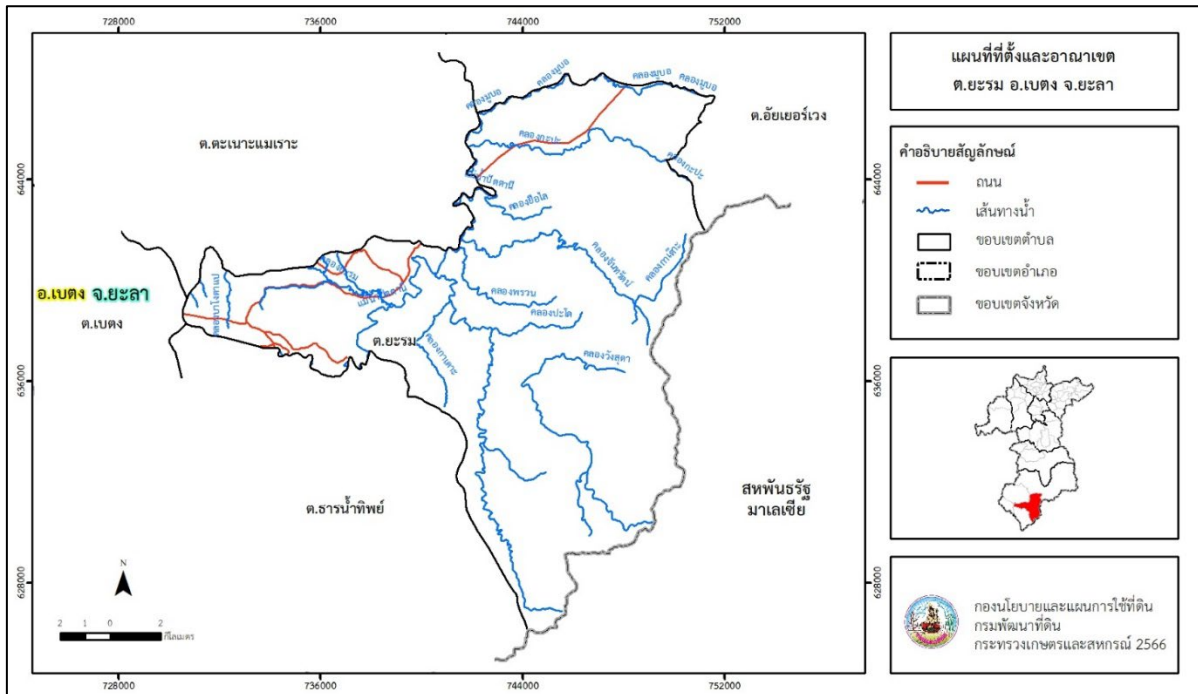

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเบตง มีพื้นที่ประมาณ 206 ตารางกิโลเมตร หรือ 128,445 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลตะเนาะแมเราะ และตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และสหพันธรัฐมาเลเซีย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สหพันธรัฐมาเลเซีย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเบตง และตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านนาข่อย
- หมู่ที่ 2 บ้านจาเราะลอบาะ
- หมู่ที่ 3 บ้านยะรม
- หมู่ที่ 4 บ้านจันทรต้น
- หมู่ที่ 5 บ้านราโอมง
- หมู่ที่ 6 บ้านใหม่
- หมู่ที่ 7 บ้านบันนังสีแล
- หมู่ที่ 8 บ้านบุเก็ดดาราราเซ

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูงชัน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย และพื้นที่สูงชัน ภูเขาสลับซับซ้อนและกระจายอยู่ทั่วไปทั้งตำบล มีพื้นที่ราบเพียงเล็กน้อยและมีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่าน เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำปัตตานี คลองปะโด คลองวังสุตา คลองจันทร์ตัน

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (ปี พ.ศ.2549-2562) พบว่า ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

จังหวัดยะลาอยู่เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสลับซับซ้อนทั่วไปทุกอำเภอ อยู่ใกล้ทะเล ทำให้ฤดูร้อนมีอากาศไม่ร้อนมากนัก อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.5 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนพฤษภาคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

บริเวณจังหวัดยะลามีปริมาณฝนเฉลี่ย 2,422.3 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 178 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนธันวาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 170.3 มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ 20 วัน และจากข้อมูลเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลยะรมมีปริมาณน้ำฝน 2,000 – 2,100 มิลลิเมตร (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2562)

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 13 ปี (ปี 2549-2562) ณ สถานีอุตุนิยมวิทยายะลา ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนมกราคม และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

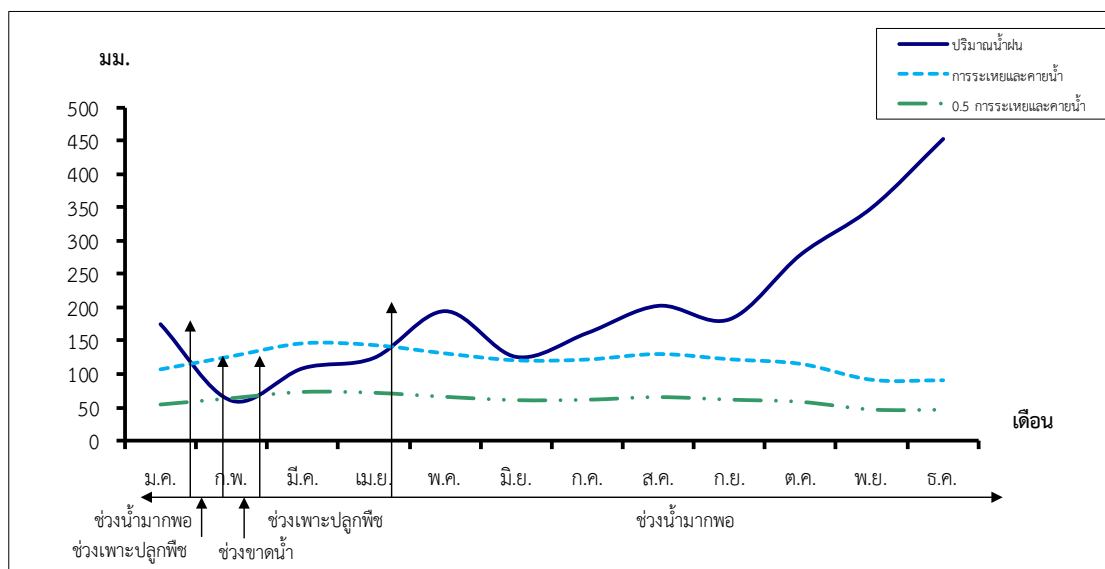
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา¹ ปี 2549-2562

เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	การระเหยและ การคายน้ำ อ้างอิง ² (มม.)	ปริมาณ ฝนใช้การ (มม.)
ม.ค.	22.5	31.0	25.9	83.0	175.3	12.8	107.0	126.1
ก.พ.	22.3	32.9	26.7	78.0	60.5	5.9	126.3	54.6
มี.ค.	22.9	34.5	27.5	78.0	109.1	9.3	145.4	90.1
เม.ย.	23.8	35.2	28.2	78.0	124.7	9.9	142.8	99.8
พ.ค.	24.3	34.8	28.2	80.0	194.9	16.2	130.5	134.1
มิ.ย.	24.1	34.2	28.0	80.0	126.2	13.4	120.3	100.7
ก.ค.	23.9	33.8	27.6	80.0	162.2	14.3	121.5	120.1
ส.ค.	23.7	34.0	27.5	80.0	202.9	15.8	129.6	137.0
ก.ย.	23.7	33.3	27.2	81.0	182.7	17.1	121.8	129.3
ต.ค.	23.6	32.8	26.9	84.0	280.0	21.8	115.0	153.0
พ.ย.	23.5	31.2	26.3	87.0	350.4	21.6	91.5	160.0
ธ.ค.	23.1	30.4	25.8	87.0	453.4	20.1	90.8	170.3
เฉลี่ย	23.5	33.2	27.2	81.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,422.3	178.2	1,442.5	1,475.1

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ปี พ.ศ. 2549-2562

2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,565 ไร่ หรือร้อยละ 1.99 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ 53,817 ไร่ หรือร้อยละ 41.90 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 50,587 ไร่ หรือร้อยละ 39.38 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน
 - 2.2) ไม้ผล มีเนื้อที่ 3,184 ไร่ หรือร้อยละ 2.48 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสมทุเรียน มะพร้าว
 - 2.3) พืชสวน มีเนื้อที่ 46 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก
- 3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 70,056 ไร่ หรือร้อยละ 54.55 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์
- 4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 414 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา
- 5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,593 ไร่ หรือร้อยละ 1.23 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พุ่มหญ้าธรรมชาติ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ถม

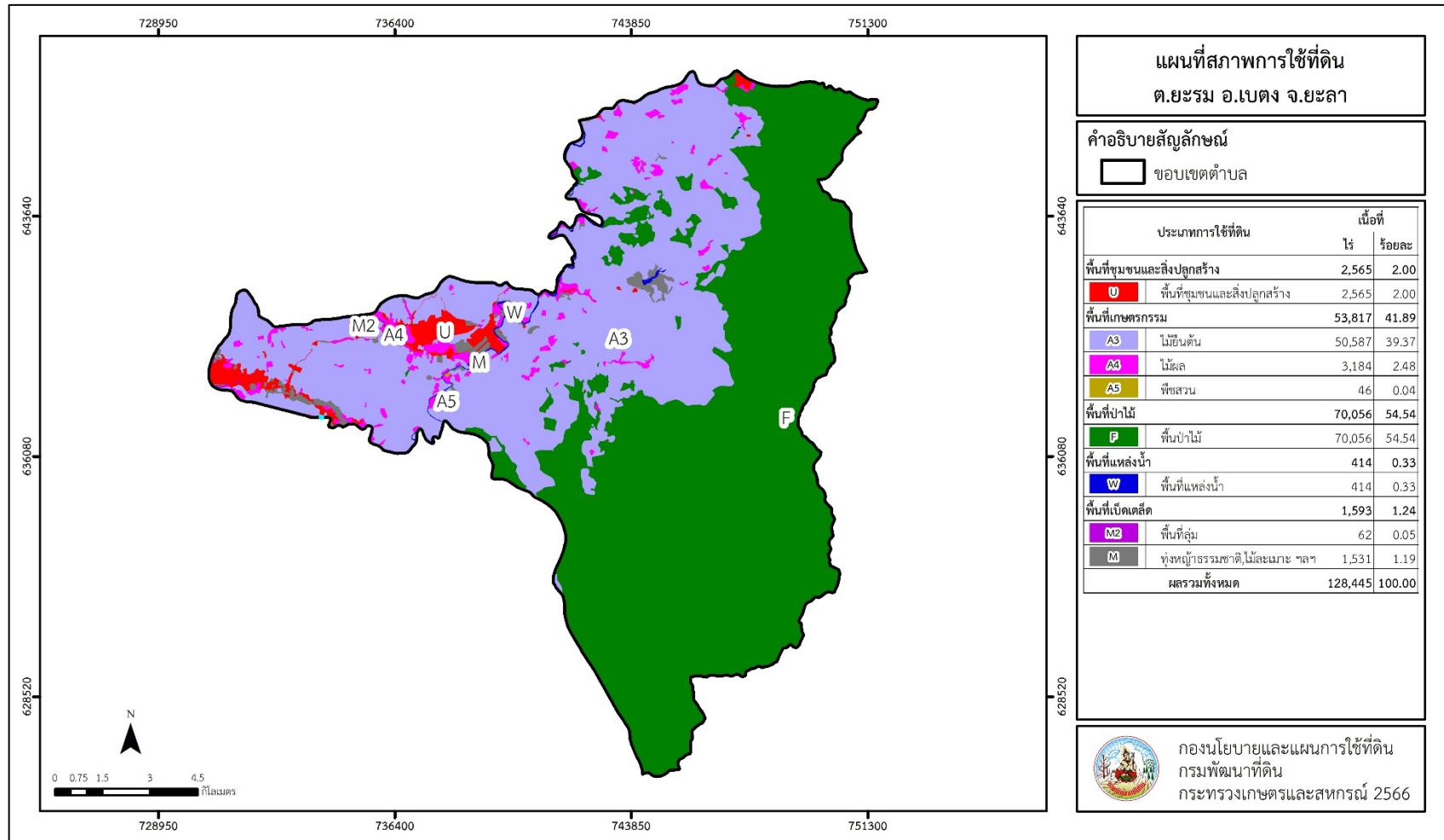
ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลละมั่ง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,565	2.00
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	512	0.40
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	924	0.72
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	161	0.13
U401	สนามบิน	786	0.61
U405	ถนน	129	0.10
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	53	0.04
A	พื้นที่เกษตรกรรม	53,817	41.89
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	31	0.02
A302	ยางพารา	50,462	39.28
A303	ปาล์มน้ำมัน	94	0.07
A401	ไม้ผลผสม	2,454	1.91
A403	ทุเรียน	728	0.57
A405	มะพร้าว	2	-
A502	พืชผัก	46	0.04
F	พื้นที่ป่าไม้	70,056	54.54
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	110	0.09
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	69,946	54.45
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,593	1.24
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	187	0.15
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	942	0.73
M201	พื้นที่ลุ่ม	62	0.05
M405	พื้นที่ถม	402	0.31
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	414	0.33
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	358	0.28
W201	อ่างเก็บน้ำ	49	0.04
W202	บ่อน้ำในไร่นา	7	0.01
ผลรวมทั้งหมด		128,445	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลยะรมมีประชากรรวม 10,294 คน แยกเป็นชาย 5,148 คน เป็นหญิง 5,146 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 50.09 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,624 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,918 ครัวเรือน หรือร้อยละ 41.48 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,706 ครัวเรือน หรือร้อยละ 58.52 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ปี 2565

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลยะรม	4,624	5,148	5,146	10,294
หมู่ที่ 0 ยะรม	2	39	13	52
หมู่ที่ 1 นาข่อย	1,408	1,331	1,445	2,776
หมู่ที่ 2 จาเราะลอบาะ	240	258	263	521
หมู่ที่ 3 ยะรม	525	750	676	1,426
หมู่ที่ 4 จันทรรัตน์	342	269	204	473
หมู่ที่ 5 ราโมง	320	556	574	1,130
หมู่ที่ 6 ใหม่	549	565	537	1,102
หมู่ที่ 7 บันนังสีแน	1,013	1,005	1,080	2,085
หมู่ที่ 8 บุกเก็ตตาราเซ	225	375	354	729

ที่มา : กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	4,624	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,918	41.48
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,706	58.52

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลยะรมมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,624 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 27.78 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลยะรมประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ มีเกษตรกรบางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป สำหรับพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน มะพร้าว และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน จปฐ. (กรมการพัฒนาชุมชน, 2566) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 174,292.30 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 83,741.59 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 113,976.54 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 54,761.89 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 60,315.76 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 28,979.70 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2- 5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลยะรม	151,167.31	10,910.75	7,328.44	4,885.81	174,292.30	83,741.59	113,976.54	54,761.89
หมู่ที่ 1 นาข่อย	142,667.99	5,078.37	3,788.84	2,774.77	154,309.97	103,010.11	90,438.51	60,372.52
หมู่ที่ 2 จาเราะลอบาะ	150,461.54	2,340.66	4,118.68	631.87	157,552.75	58,281.71	143,786.81	53,189.43
หมู่ที่ 3 ยะรม	188,814.39	16,967.80	7,637.12	10,392.05	223,811.36	128,448.26	153,894.70	88,322.18
หมู่ที่ 4 จันทรรัตน์	183,672.66	16,402.88	6,503.60	10,143.88	216,723.02	82,532.88	150,527.34	57,324.11
หมู่ที่ 5 ราโมง	160,933.86	7,111.11	1,981.48	208.47	170,234.92	52,744.92	120,973.02	37,481.80
หมู่ที่ 6 ใหม่	141,827.86	1,913.93	2,902.79	105.57	146,750.15	61,799.61	109,830.65	46,252.02
หมู่ที่ 7 บ้านนังลิแน	129,429.39	22,715.96	19,586.47	8,247.06	179,978.88	101,224.74	112,444.82	63,241.86
หมู่ที่ 8 บูกี้ตาราเซ	180,739.32	18,170.94	4,188.03	10,273.50	213,371.80	52,890.89	115,119.66	28,536.02

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตนวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 34 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 50 ไร่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

(1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 31,629 ไร่

(2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 6,588 ไร่

(3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 6,899 ไร่

(4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 6,313 ไร่

(5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 39,151 ไร่

(6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 10,739 ไร่

(7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 27,126 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลยะรม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 13 ปี (ปี พ.ศ.2549-2562) 2,422.3 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลยะรม มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี คลองกะปะ คลองกาเคาะ คลองกาเตาะ คลองกาแปะ คลองจันทรรัตน์ คลองจาเราะกาแม คลองจาเราะโตะปี คลองจาเราะปาตารัง คลองจาเราะลอบาะะ คลองบาโงตาแป คลองปะโต คลองพรวน คลองมาลาเหนือ คลองมูบอ คลองยะรม คลองยือโล และคลองวังสุดา

3.2.3 ใช้ฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากข้อมูล <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php> สืบค้น ณ วันที่ 26 พฤษภาคม 2566 ซึ่งพบว่า ตำบลยะรม มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 10 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 4 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 3 หน่วยแผนที่ดิน ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ตอน มี 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 765 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclC ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,363 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Pto-sIE ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 648 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Ro-fl-sIA ดินรือเสาะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,573 ไร่ หรือร้อยละ 3.56 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ AP สนามบิน มีเนื้อที่ 50 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 120,827 ไร่ หรือร้อยละ 94.07 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 219 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดินตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลละมั่ง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	245	0.19
AC-wd,col-sIA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	520	0.41
Pga-sclC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	793	0.62
Pga-sclC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	570	0.44
Pto-slE	20-35	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	648	0.50
Ro-fl-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	3,461	2.69
Ro-fl-sIA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	1,112	0.87
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120,827	94.07
AP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	0.04
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	219	0.17
รวมทั้งหมด											128,445	100.00

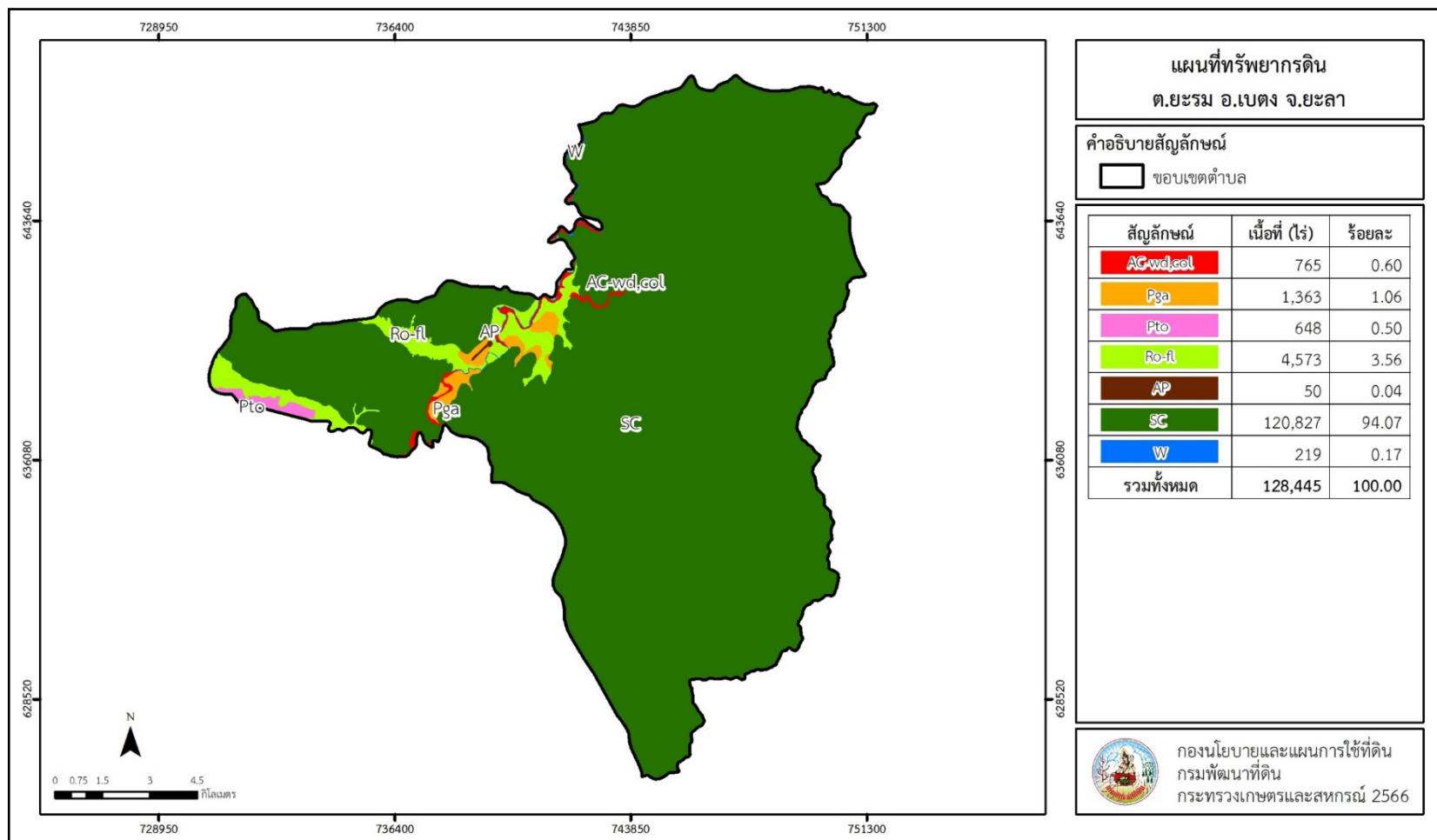
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินยะลา และเจ้าหน้าที่ ร่วมกับเกษตรกรอำเภอเบตง อุต.ยะรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จาก 8 หมู่บ้าน เข้าร่วมประชุมมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลยะรม คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) การชะล้างพังทลายของดิน/ดินถล่ม
- 3) ขาดน้ำในการอุปโภค บริโภค และการทำการเกษตรในฤดูแล้ง
- 4) เอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลยะรม มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) องค์ความรู้การจัดการดิน/พืช การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- 2) วัสดุปูนเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์) ในการปรับปรุงดินกรด
- 3) ปรับเปลี่ยนพืชปลูกจากยางพาราเป็นทุเรียน
- 4) การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในพื้นที่
- 5) ตลาดเพื่อกระจายสินค้าทางการเกษตร

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 5 ประการ คือ

- 1.1) นโยบายพัฒนาจังหวัดในการขับเคลื่อนยะลาเมืองทุเรียน
- 1.2) ผลผลิตทุเรียนมีคุณภาพ ราคาผลผลิตทุเรียนเพิ่มสูงขึ้น
- 1.3) การขยายตัวของพื้นที่ปลูกทุเรียนในตำบลเพิ่มสูงขึ้น
- 1.4) การปรับเปลี่ยนชนิดพืชปลูก
- 1.5) สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

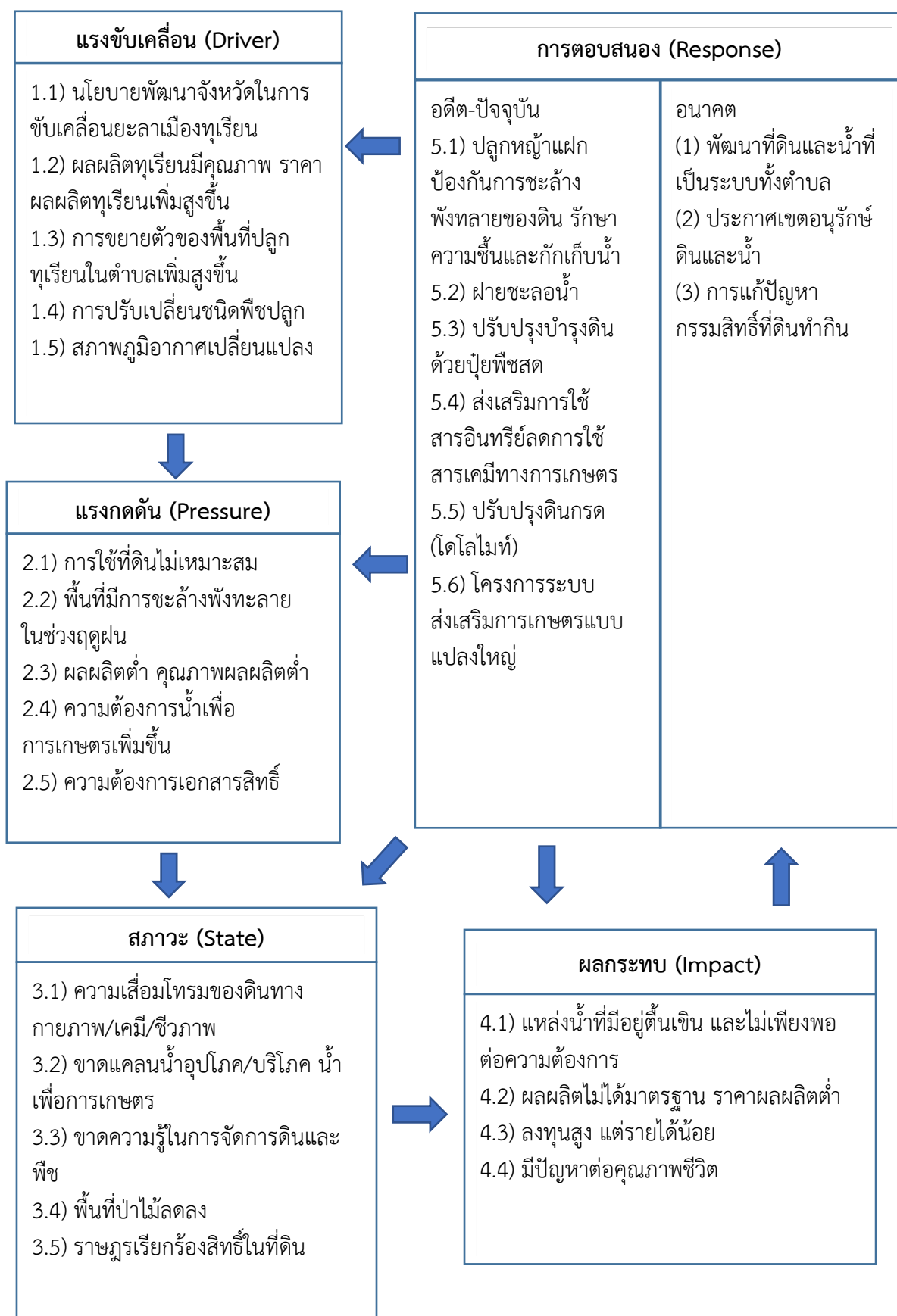
- 2.1) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม
- 2.2) พื้นที่ที่มีการชะล้างพังทลายในช่วงฤดูฝน
- 2.3) ผลผลิตต่ำ คุณภาพผลผลิตต่ำ
- 2.4) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น
- 2.5) ความต้องการเอกสารสิทธิ์

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ

- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค น้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.3) ขาดความรู้ในการจัดการดินและพืช
 - 3.4) พื้นที่ป่าไม้ลดลง
 - 3.5) ราษฎรเรียกร้องสิทธิในที่ดิน
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
- 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขิน และไม่เพียงพอต่อความต้องการ
 - 4.2) ผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน ราคาผลผลิตต่ำ
 - 4.3) ลงทุนสูง แต่รายได้น้อย
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
- อดีต-ปัจจุบัน**
- พื้นที่ลาดชัน
- 5.1) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
 - 5.2) ฝายชะลอน้ำ
 - 5.3) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
 - 5.4) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 5.5) ปรับปรุงดินกรด (โดโลไมท์)
 - 5.6) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- อนาคต**
- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - (3) การแก้ปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) ไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ช่วงเวลาการไม่ได้รับผลผลิต คือ เดือนเมษายน
- 2) ไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน ประกอบด้วย พันธุ์หมอนทอง ชะนี ก้านยาว พวงมณี หนามดำ มูซังคิง และทุเรียนพื้นเมือง ช่วงเวลาการจัดการดังนี้ 1) บำรุงต้น ธ.ค. - ก.พ. 2) ออกดอก ดอกบาน มี.ค. - เม.ย. และ 3) ตัดผล เก็บเกี่ยว พ.ค. - ก.ย.
- 3) ไม้ผลผสม ประกอบด้วย เงาะ ลองกอง มังคุด ช่วงเวลาการจัดการและเก็บเกี่ยวผลผลิตคือ เดือนมกราคมถึงกันยายน
- 4) พืชทางเลือก ได้แก่ พืชผัก และไม้ดอก หมุนเวียนปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตตามอายุพืช

เดือน ชนิดพืช	บริเวณพื้นที่ดอน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ไม้ยืนต้น	ยางพารา											
2. ไม้ผล	ทุเรียน											
3. ไม้ผลผสม	ไม้ผลผสม											
4. พืชทางเลือก	พืชผัก ไม้ดอก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยการประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต ต้นศิริ และคำณ ไทรพิง, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมรวมความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน มังคุด กาแฟโรบัสต้า ส้ม
กล้วยหอม

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ทุเรียน	มังคุด	กาแฟโรบัสต้า	ส้ม	กล้วยหอม
AC-wd,col-sIA	S1	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
AC-wd,col-sIA*	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
Pga-sclC	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Pga-sclC*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Pto-slE	S3ew	S3ewr	S3ewr	S3ewr	S3ew	N
Ro-fl-sIA	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-fl-sIA*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
SC	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

t = อุณหภูมิ m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร w = ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

f = ความเสียหายจากน้ำท่วม x = การมีเกลือมากเกินไป z = สารพิษ k = สภาวะการเขตกรรม

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี ช่วงปี 2566-2570 เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 64 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 64 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่นส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 53,729 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 41.83 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 1,491 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.16 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 2,814 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.19 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 45 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ ผักสวนครัว

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำ

การเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 1,687 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 47,691 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 37.13 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 1 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.00 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ ผักสวนครัว

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,566 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตตรง ได้แก่ เขตชุมชน/พืชผัก ไม้ดอก สถานที่ราชการ และ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,513 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.96 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 53 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 614 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตตรง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 358 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วยหนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 56 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่นๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,617 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.26 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 70,055 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 54.54 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

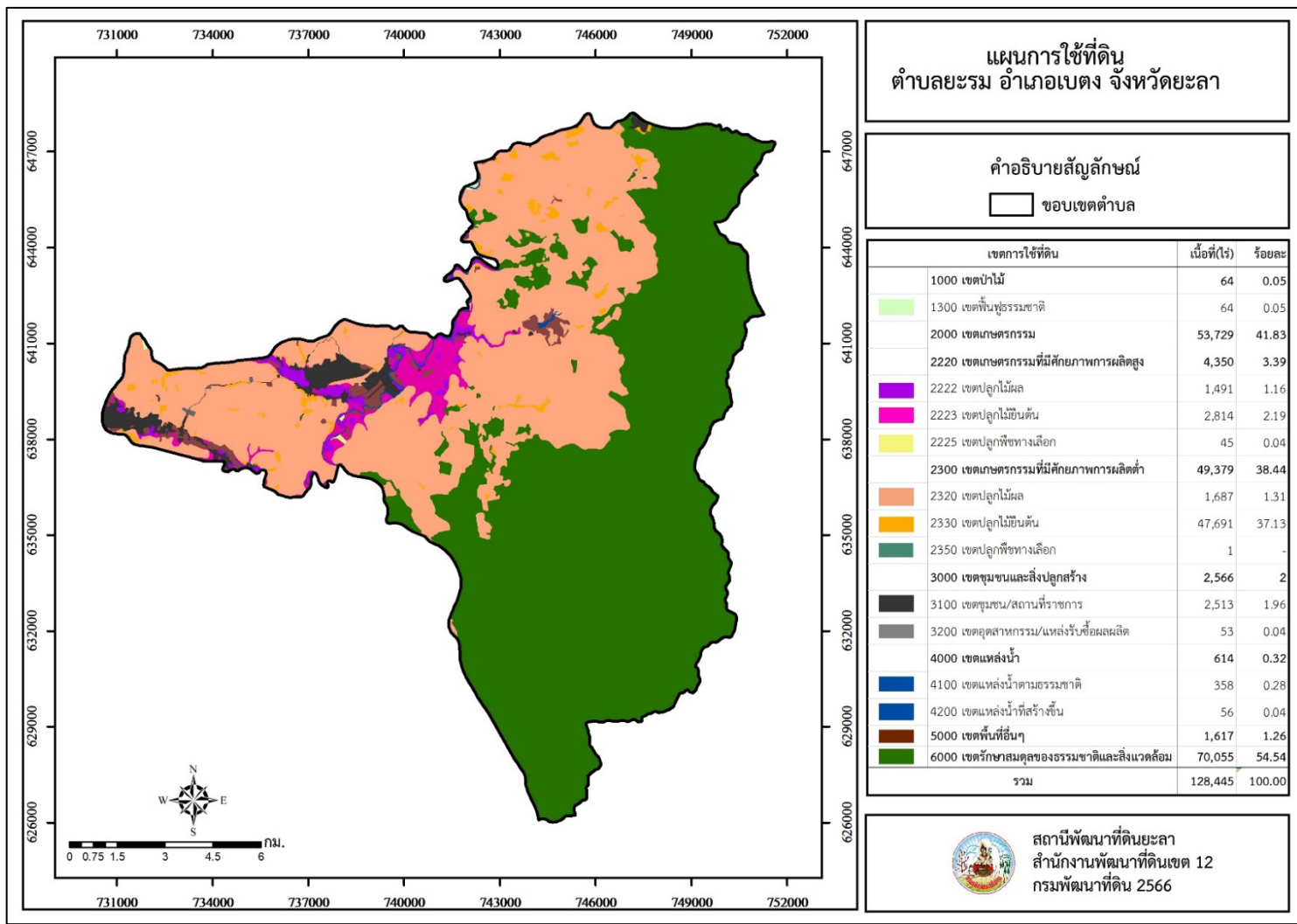
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
เขตป่าไม้	64	0.05
เขตพื้นฟูธรรมชาติ	64	0.05
เขตเกษตรกรรม	53,729	41.83
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	49,379	38.44
เขตปลูกไม้ผล	1,687	1.31
เขตปลูกไม้ยืนต้น	47,691	37.13
เขตปลูกพืชทางเลือก	1	-
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	4,350	3.39
เขตปลูกไม้ผล	1,491	1.16
เขตปลูกไม้ยืนต้น	2,814	2.19
เขตปลูกพืชทางเลือก	45	0.04
เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,566	2
เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,513	1.96
เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	53	0.04
เขตแหล่งน้ำ	614	0.32
เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	358	0.28
เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	56	0.04
เขตพื้นที่อื่นๆ	1,617	1.26
เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	70,055	54.54
รวม	128,445	100

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอบาง จังหวัดยะลา

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 ถึง 2571

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลยะรมไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลยะรม เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินยะลา เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินยะลา นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตปลูกพืชทางเลือก

- (1) ชุดบ่อน้ำตื้น แท็งก์เก็บน้ำ และชุดลอกฝาย/แหล่งน้ำ (อบต./หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

- (2) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (อบต.)
- (3) ส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร (อบต.)
- (4) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (5) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (6) แก้ไขปัญหาเอกสารสิทธิ์และปัญหาที่ดินทำกิน (สนง.ที่ดิน/ป่าไม้)
- (7) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลยะรม เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ต้นทุนการผลิตสูง และเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลยะรม กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลยะรมในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และมีปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน และ (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ โดยในพื้นที่ตำบลยะรม คุณภาพของดินบางพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตร และบางพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม โดยจากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลยะรม ซึ่งมีเนื้อที่รวม 128,445 ไร่ นั้น พบว่า ระดับความลาดชันมากกว่า 35% มีจำนวนมากถึง 120,827 ไร่ หรือร้อยละ 94.07 ระดับความลาดชันระหว่าง 20-35% มีจำนวน 648 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ระดับความลาดชันระหว่าง 5-12% มีจำนวน 1,363 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 และที่ราบที่ระดับความลาดชัน 0-2% มีจำนวน 5,338 ไร่ หรือร้อยละ 4.16 เท่านั้น จากการที่สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชันดังกล่าวนี้ ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการสูญเสียดินที่มีความรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุดรวม 35,037 ไร่ หนาดินที่ถูกชะล้างลงสู่เบื้องล่างจึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติจนตื้นเขินไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ มีปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งในบางหมู่บ้านในตำบลยะรม ทั้งน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 12% ไม่มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำครอบคลุมพื้นที่ จึงเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน สูญเสียหน้าดิน ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานาน อีกทั้งบางแห่งไม่มีการปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุทำให้โครงสร้างของดินมีการเปลี่ยนแปลง ดินแน่นทึบ ส่วนธาตุอาหารและ

อินทรีย์วัตถุมีปริมาณลดลง เนื่องจากพืชน้ำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุมีการสลายตัว และอาจสูญเสียไปกับการชะล้าง (รูปที่ 7-1)

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น นอกจากผลการทั้บถมของตะกอนดินในแหล่งนํ้าจนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้นํ้าเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น การขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น การปรับเปลี่ยนชนิดพืชปลูก และมีแหล่งนํ้าไม่เพียงพอสำหรับใช้เพื่อการเพาะปลูกในช่วงแล้ง รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนํ้าจึงเกิดขึ้น โดยเฉพาะในฤดูแล้ง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและนํ้าเพื่อกักนํ้าในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหานํ้าให้แหล่งนํ้าต้นทุนโดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

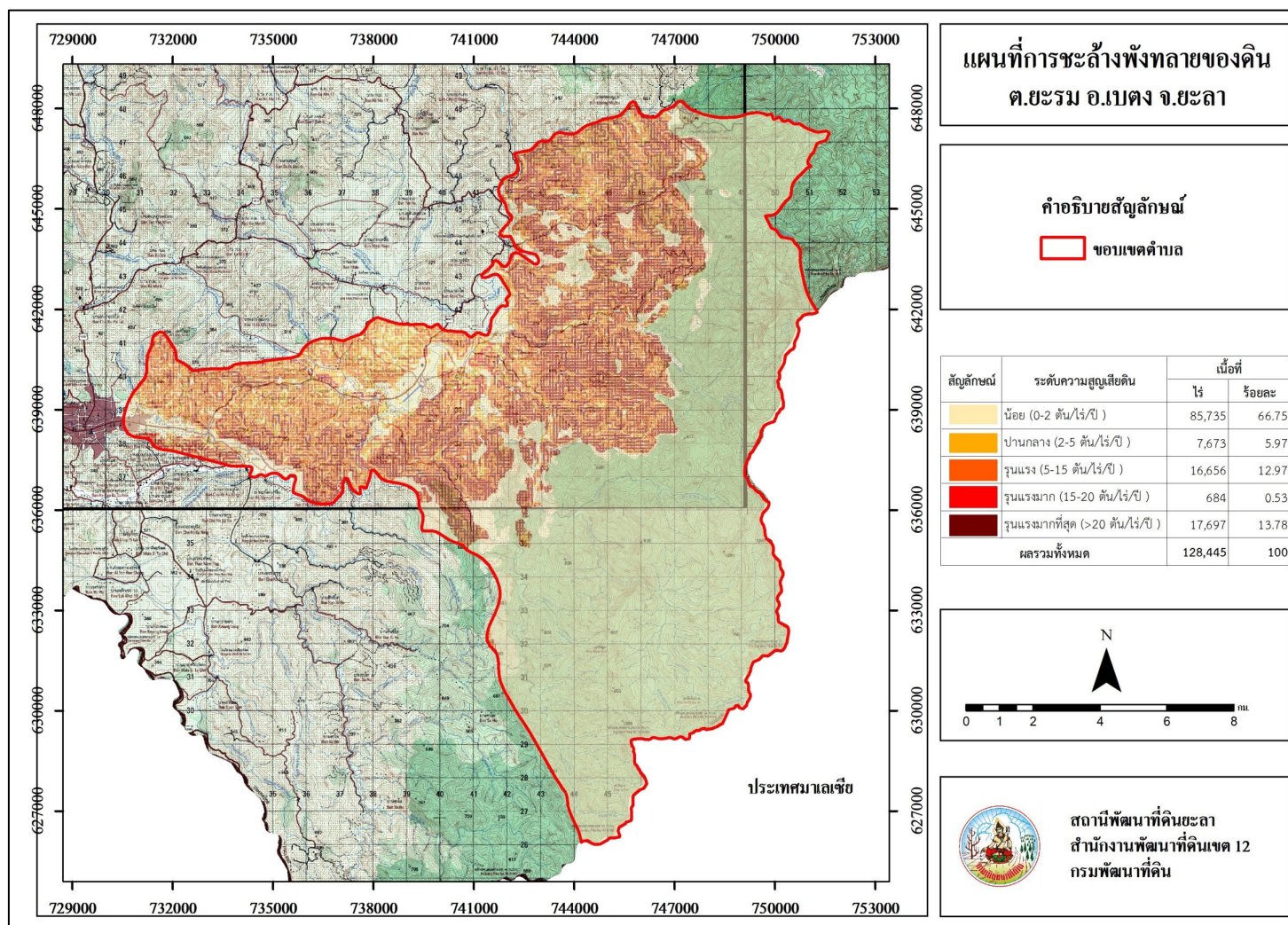
ปัจจุบันยางพาราในพื้นที่ประสบปัญหาโรคใบยางลวงส่งผลให้ผลผลิตยางพาราค่อนข้างน้อยและราคาผลผลิตยางพาราต่ำ เกษตรกรหลายรายจึงปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเป็นทุเรียน อีกทั้งจังหวัดยะลามีประเด็นการพัฒนาของจังหวัดที่ต้องการพัฒนาให้เป็นยะลาเมืองทุเรียน แต่ทุเรียนในพื้นที่ประสบปัญหาโรครากเน่าโคนเน่า แมลงศัตรูพืช และเชื้อราใบติด ซึ่งส่งผลต่อผลผลิตทุเรียน

พื้นที่ทำการเกษตรในตำบลยะรมบางส่วน เกษตรกรบางรายไม่มีเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหารีองนํ้าเพื่อการเกษตร ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนนํ้าและนํ้าท่วมในบางพื้นที่ โรคและแมลง และเอกสารสิทธิ์ที่ดิน จะสรุปได้ว่ามี 5 ประการคือ (1) การขุดลอกแหล่งนํ้าในปัจจุบันซึ่งรวมถึง การก่อสร้างแหล่งนํ้า และการขุดบ่อนํ้าบาดาล (2) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงดินกรด (3) การใช้ผลิตภัณฑ์กรมพัฒนาที่ดินในการควบคุมโรค และสารชีวภัณฑ์ในการควบคุมแมลง และ (4) การแก้ปัญหาที่ดินทำกิน/เอกสารสิทธิ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ตำบลยะรม

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า การแก้ปัญหา ณ จุดใดจุดหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งตำบลยะรม”

ในส่วนของการแก้ไขปัญหการขาดแคลนนํ้าใช้ทางการเกษตรหรือนํ้าท่วมในบางพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ควรจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและนํ้าที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา 4 ประการไว้ด้วยกัน จำเป็นต้องจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและนํ้าให้เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาแหล่งนํ้า ขุดลอกแหล่งนํ้า การพัฒนาหรือฟื้นฟูพื้นที่ ควบคุมไปกับการจัดการด้านดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ไตรโคเดอร์มาควบคุมโรคพืช เพื่อให้พื้นที่มีความเหมาะสมสำหรับการผลิตพืช ให้ผลผลิตสูงขึ้น สำหรับปัญหาโรคและแมลงในยางพาราและทุเรียน ตลาดเพื่อการกระจายสินค้าการเกษตร และปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินของเกษตรกรในพื้นที่จำเป็นต้องประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567-2571

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม		
1.1 เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก เนื้อที่ 53,729 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.3 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์ 1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 1.5 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.7 โครงการโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ 2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	123,475 บาท 3,000 บาท 3,250 บาท 68,000 บาท 1,200 บาท 8,925 บาท 900 บาท 1,700 บาท 36,500 บาท

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม	
1.1 เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก เนื้อที่ 53,729 ไร่	1) ขุดบ่อน้ำตื้น แท็งก์เก็บน้ำ และขุดลอกฝาย/แหล่งน้ำ (อบต./หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) 2) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (อบต.) 3) ส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร (อบต.) 4) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 5) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 6) แก้ไขปัญหาเอกสารสิทธิ์และปัญหาที่ดินทำกิน (สนง.ที่ดิน/ป่าไม้) 7) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลละม่อม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลละม่อม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม															610,575
1.2 เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	300	300	300	300	300	1,500	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	
	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม							3,250	3,250	3,250	3,250	3,250	16,250	
	1.3 การจัดหาปูนโดโลไมต์	ตัน	40	40	40	40	40	200	68,000	68,000	68,000	68,000	68,000	340,000	
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	80	80	80	80	80	400	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	6,000	
	1.5 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	กก.	300	300	300	300	300	1,500	8,925	8,925	8,925	8,925	8,925	44,625	
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	60	60	60	60	60	300	900	900	900	900	900	4,500	
	1.7 โครงการโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่	แปลง	1					1	1,700					1,700	
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	36,500	36,500	36,500	36,500	36,500	182,500	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ